

LEADER-TUET

Ympäristö- ja ilmastoinvestointien
rahoitusmahdollisuudet 16.2.2025

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

LEADER

Pohjoisin Lappi

17.2.2026

LAPIN LEADER-RYHMÄT

- Maaseudun kehittämissyhistyksiä, joiden päätehtävänä on maaseudun elinvoiman lisääminen. Yhdistysten rahoitus koostuu EU:n, valtion ja kuntien rahasta.
- Ryhmät rahoittavat omien kehittämisstrategioiden ja painopisteiden mukaisia kehittämis- ja investointihankkeita. Jokaisella omat valintajaksot.
- Tarjoavat apua ja neuvontaa hankkeiden suunnitteluun sekä tuovat avuksi omia verkostoja
- Leader-ryhmän hallitus koostuu kolmikantaperiaatteen mukaisesti paikallisista toimijoista, jossa edustus yhdistys, kunta ja yksityisistä tahoista

MITÄ LEADER RAHOITTAÄ?

- Yhdistyksille, kunnille, osakaskunnille ja muille rekisteröityneille tahoille rahoitetaan **yhteisölähtöisiä ja kylien kokoisia** investointi- ja kehittämishankkeita. Hankkeen julkinen tuki vähintään 1 000 €.
- Hankeidea tulee olla paikallisilta tahoilta lähtöisin ja tavoitteena konkreettinen ja näkyvä muutos.
- Hankeen tulee olla kehittämistä, ei tavanomaiseen toimintaan, kertaluontoiseen tekemiseen tai korvausinvestointeihin.
- Leader-hankkeissa tukiprosentit vaihtelevat. Aina oltava myös yksityistä rahoitusosuutta, jolla osoitetaan paikallisten vahva sitoutuminen hankkeeseen. Yksityisen rahoitusosuuden voi kattaa hankkeesta riippuen joko yksityisellä rahalla ja/tai hankkeen hyväksi tehtävällä talkootyöllä.

MILLAISIA HANKKEET VOIVAT OLLA?

Kyläalueen vesistöjentilan parantaminen, suunnitelmat ja toteutus

- Vesistön kunnostussuunnitelma, kuten valuma-alueselvitys
- Pienet kunnostushankkeet, kuten vesistöjen ennallistaminen luonnontilaisiksi
- Vesistöntilaan parantavien toimien vaatimat kone- ja laitehankinnat, kuten vesikasvien niittokalusto
- Vesistöjen tilasta löytyy päivitetty luokitukset! Materiaalipankki
<https://pohjoisinlappi.fi/hankkeet/omat-hankkeet/puhtaat-poukamat/materiaalipankki/>

Kylän maatalousluonnon monimuotoisuuden lisääminen, suunnitelmat ja toteutus

- Maisemanhoitosuunnitelmat, paikallisten tieto ja asiantuntijuuden lisääminen
- Maisemanhoidon mahdollistavat yleishyödylliset koneet ja laitteet, kuten sorminiittokone
- Kehittämishankkeet, joiden tavoitteena kokeilla erilaisia yhteisöllisiä maisemanhoitotapoja
- Kulttuuriympäristökokonaisuuden kunnostaminen
- Vieraslajien torjunta
- Työtapaohje: <https://pohjoisinlappi.fi/wp-content/uploads/2025/03/Tyotapaohje.pdf>
- <https://drive.google.com/file/d/17MPFR6eReCN2X1UVLdNA9xQHsiWA9FNx/view?usp=drivesdk>

Kyläyhteisöjen tuottamien päästöjen vähentäminen

- Asianmukaiset jätevesijärjestelmät, kuten puhdistamot
- Kylätalojen uusiutuvan energian ratkaisut, kuten öljylämmityksestä maalämpöön
- Yhteiset kierrätysratkaisut, kuten yhteinen kompostori
- Palvelutarpeen suunnittelu ja pilotointi, vähäpäästöisemmäksi kuten postilaatikkotelineiden yhdistäminen, yhteiskuljetukset, digiratkaisut etäpalveluiden mahdollistamiseksi,

Ilmastonmuutoksen tuomiin toimintaympäristön muutoksiin varautuminen, suunnittelu, kehittäminen ja pilotointi

Kylän- ja ohikulkevan matkailun aiheuttamien haittojen vähentäminen

- pistekuormitusta vähentävät palveluratkaisut, esimerkiksi matkailupaineen huomioivat kompostoivat käymälät, harmaaavesisäiliön tyhjennyspaikat

Luonto- ja kulttuurimatkailukohteiden käytön ohjaaminen suunnitelmilla, viestinnällä, markkinoinnilla ja investoinneilla.

- esim. Madetkosken Hotellihelpotus tai Utsjoen kirkkotupayhdistyksen Ulrikan polku

ERITYISTÄ HUOMIOITAVAA ILMASTO- JA YMPÄRISTÖHANKKEEN SUUNNITTELUUN

Hankkeen vaikuttavuuden varmistaminen edellyttää huolellista suunnittelua

- Esim. vesistökunnostushankkeessa lähtökohta on selvittää vesistötilaa heikentävät syyt, jotta osataan kohdentaa toimet vaikuttaviin tekijöihin
- Maisemanhoidossa huomio kiinnitettävä siihen, edistääkö hoitotyöt lajiston monimuotoisuutta.

Toiminnan jatkuminen hankkeen jälkeen

- Maisemanhoitokohteet tai vesistönhoito eivät ennallistu hetkessä
- Pohdittava hankkeen vaikuttavuus myös pitkällä aikavälillä

Koko toimintaketjun miettiminen

- Huomioitava hankkeen aikaisen toiminnan lisäksi hankkeen jälkeinen aika mm. toiminnan jatkuminen, ylläpito ja huolto, vaikuttavuuden seuranta

17.2.2026

LEADER-RYHMIEN RAHOITUSTILANNE VUODELLE 2026

- Leader Koillismaa
 - Investoinnit (ympäristö- ja ilmasto, kierrätystä edistävät, uusiutuvat energiaratkaisut, energiatehokkuutta parantavat -hankkeet) , tuki 60%
 - Kehittämishankkeet, kuten maisemanhoitosuunnitelmat tai koulutus- ja tiedonvälitys, tuki 80%
 - Hyviä hanke-esimerkkejä
- Outokaira
 - Rahatilanne on hyvä ja rahoittavat mielellään ilmasto- ja ympäristöhankkeita
 - Mm. maisemanhoidossa tavoitteena tulee olla myös muuta kehittämistä
- Leader Pohjoisin-Lappi
 - Vuonna 2026 yhtenä painotuksena ilmasto- ja ympäristöhankkeet. Rahoitusta vain pieniin hankkeisiin. Tuki investoinneissa 75%, kehittämisessä 90%
- Leader Tunturi-Lappi
 - Rahoittavat kohtuukokoisia ilmasto ja ympäristöhankkeita, strategianmukaisuus olennaista!
- Leader Peräpohjola
 - Rahaa käytettävissä hankkeisiin hyvin rajallisesti

17.2.2026

YHDESSÄ TEKEMINEN

- Ympäristönhoito soveltuu hyvin osallistavaksi ja yhteisölliseksi tekemiseksi kaiken ikäisille
- Käytännön taidot ja osaaminen siirtyvät työnteon yhteydessä.
- Lähiluonto ja kasvillisuus tulee tutuksi ja vastuullisuus lähiluonnon ylläpidosta kasvaa.
- Ympäristönhoito voi tuoda kesätöitä ja varallisuutta toimijoille.

KIITOS AJASTANNE!

- Annika Kostamo
- Leader Pohjoisin Lappi ry
- annika.kostamo@pohjoisinlappi.fi
- p.0401349940

25/7/2026

